

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk: Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Megjelenik minden vasárnap.

XXX. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRITS LAJOS.

42. szám.

Az élet titkaiból.

(K.) Boldogságra minden ember vágyódik, de kevés tudja, miben áll és mely uton jutni hozzá. Aki egész életén át délibábot kergetett, magára vessen és ne panaszkodjék, hogy az élet megcsalta. Nem az élet volt csalárd, hanem ő volt balgatag, mert amit birt, nem tudta megbecsülni, s amit becsült, nem volt elérhető.

Az idő eljár a maga dolgában. Nyomorúsággal, bajoskodással bár, de mégis hamar legördül egy ember élete. Mik azok az öntudatlan, fejletlen boldog gyermekévek, mikor a szülői szeretet önfeláldozó gondoskodása még az árnyéktól is őrzi lépteinket? . . . Alig tudjuk nyomukat kijelölni, oly sietve tűnnek tova.

S mit mondjunk az ifjuság sugaras napjairól, az élet ifju tavaszáról? Sejtjük, kereszük a boldogságot, az élet örömeit és mielőtt boldogok lehetnénk, már visszavonhatatlanul eltűnt.

Ugy látszik, hogy — ha van nemes öröm, ha van valóság az életben, azt a teremtő a küzdelemteljes férfiukornak tartotta fenn. Jele, hogy a valódi örömeiből csak nehéz küzdelem után részesülhetünk, — hozzátartozik ez lelkünk sajátosságához.

Küzdelem nélkül egy munkátlan, heye ifjuság, egy lelkével, nemes kötelességével nem gondoló férfi, hibákkal, félszűzességekkel megrakva érkezik az öregség napjaihoz.

A szépen elszáradt falevél az őszi tájakon, az illatozva meghervadt fű a lekaszált réteken, vagy az őszi szelek sivitása közt tovaragadt száraz koró, mind szépek, mind megilletők. De az emberi test hanyatlása, a kialvó szemek, a

színtelen ajkak, a hideg, a fáradt lehelet nyomorult kinezést adnak a lelkével sohasem gondoló férfiúnak.

Ott sir fonnyadt arcán a gyáva féltékenység, melylyel az élethez minden áron ragaszkodik, ott van a fukar önzés, mely által e rothadásnak indult állati állomány meg mindig el akarná venni a világot, hogy csak ő élhessen.

És na látjuk a nyomorult erőlködést, a hiúságot, a kevélységet, a gögőt ez omladozó, düledező építmény felett is litogtatva kiterjeszkedni, undorral fordulunk el az embertől, a teremtés koronájától.

Ha gyermekeségünktől kezdve ifjuságunkon, férfi korunkon fel egész az öregség hanyatló korraig nem igyekszünk lelkünket kifejteni, nem lehetünk akkor az Isten képeire teremtettek, mert a lélek az, mely része az istenségnek.

Ha ifjuságunkat nemes munka közt töltöttük, ha férfikorunkban családunkat, a hazát, az emberiséget, felebarátainkat nemesen, tisztán szerettük, ha csüggedetlenül, tántoríthatatlanul küzdöttünk munkatehős napokban az erényért, a közért, a jóért, ha megőriztük lelkünk mélyében hitünket, ha boldog napokban úgy, mint a nehezekben az Istent sohasem zártuk ki lelkünk érzéséből, szóval: ha szorgalommal igyekeztünk mind közelebb jutni a végtelenség nagy gondolatához: akkor az öregség tisztas arcán ott tündököl a család meleg szeretete, a hazafiság dicső visszagyógása, az emberiség isteni sugara, az önmegadás, a boldogító bizalom nyugtató érzése.

Oh, te munkaembere, kit a legsúlyosabb gond, a kenyérgond nyom, ne hidd magadat azért boldogtalannak és ne irigyeld a gazdagságot zajos vigalmai között! A boldogság, melyet a világon élvezhetsz, sokkal kevésbé függ attól, amit tehetségben, vagyonban, hatalomban birsz, mint inkább attól, miképp tudod ez adományokat alkalmazni és hasznodra fordítani.

Az élet mesterségét csak úgy kell tanulni és gyakorlat által elsajátítani, mint minden más mesterséget. Semmisen balgább, mint a mohó vágy az életben hirtelen boldogulni; embereink mind mesterek akarnak lenni, anélkül, hogy inaskodtak volna és azért kontárok maradtak teljes életükön át.

Kívánságaink rendszeren tulszárnyalják tehetségeinket, a boldogság pedig — mint a példaszó tartja — akkor kezdődik, mikor a többrevágyás megszűnik. A derék ember azért tehetségeit lehetőleg magasabbra törekszik kifejteni és magát ahhoz szoktatja, hogy kívánságai mindig képzettségéhez legyenek mérsékelve, míg a hitvány semmit nem tanulva folyvást csak vágyait kergeti és árnyék után kapkod. Ilyenről mondta Jean Paul, hogy a „szerecséltlen és szerencsés közt csak a különbség, mint a három vagy négy napos hideglelés közt; annak a lázrohamok közt csak egy, ennek két jó napja van.”

Egy fontos egészségügyi kérdés.
(Dr.) Bizonyára érdekes volna statisztikailag kimutatni, hány ember esik áldozatul a lakások hanyag gondozásának, hányan jutnak a halál csirájához a megmérgezett szobalevegőben, mely tüdejükre, szívére vagy idegeikre hatva korai halált okoz. Ha ily statisztika köztudomásúvá válnék, talán mégis csak több gondot fordítanának az egészséget veszé-

Tárca.

Kinek kell eső?

Írta: Pálfiy István

Voltak próféták, kik megjósolták a jövőt, vannak esilagvizsgálók, kik leolvassák az égboltozatról a természet változatait, vannak időjósok, kik megmondják előre, hogy augusztus 15-én vagy nem tudom én mikor, eső vagy szél, avagy ilyen-olyan csapadék lesz, végül — egy sereg egyebet kihagyva — vannak jósnők és cigányasszonyok, kik az ember teyzeréről megmondják hogy bíró lesz-e az ember vagy öregesküdt, vagy pedig menyasszony; de mindezek csak jósolni tudnak és nem cselekedni, vagy alkotni.

Cselekedni csak Jézus Krisztus urunk tudott, ki feltámasztotta Lázárt, meggyógyította a betegeket stb. stb.

Ennyi elég volna bekezdésnek, azt hiszem, tehát most jövök — én. És ki nem jósolok, nem támasztok fel a halálból senkit, nem gyógyítok beteget hanem — felhőt hordok magammal. Valóságos felhőt, fekete felhőt, olyant, melyből valóságos eső esik. Hol csendes szitáló eső, hol zápor eső, de még — uram boesá! — néha jég eső is.

Ne mosolyogjon kedves olvasó barátom, mert nem tréfa a dolog. Én valóságos felhőszállító vagyok. Tudom én azt, hogy mással is megessett már utazása közben, hogy megázott és ilyenkor így kiáltott föl:

— Kórein, Kórrrem, én nem utazzhatok anélkül, hogy meg ne ázzzak (négy z-vel.) De én így soha sem kiáltottam fel. És pedig azért nem, mert

inire kifakadtam volna, mérlegeltem a helyzetet és rájöttem, hogy velem járnak a felhők. S ez hasznos dolog.

Ennek bizonyítására felhozom az adataimat. Egyszer mikor utaztam, természetesen esett az eső (vagy Gárdonyi Géza szerint az esső.) Valaki ismerősöm nem állhatta meg szó nélkül:

— Ön valahányszor erre jár, mindig esik az eső.

— mondta.

Rámondtam én is.

— Esik.

Mikor megint arra jártam, megint esett.

— Megint esik az eső, — mondta.

Megint — mondtam én is közömbösen.

De nem hagyott nyugodtan, hanem tudakolta, hogy még egyszer, legközelebb mikor jövök le hozzájuk.

— Ekkor és ekkor feleltem.

Láttam, hogy valamit jegyzett a noteszébe.

Mikor ismét arra mentem, megint esett az eső.

Ettől kezdve rám fogta, hogy — különös ember vagyok én.

Jól van: legyenek „különös” ember.

A multkor aztán máshova utaztam. Van nekem ott egy igen kedves barátom, ki még nem tudta hogy „különös” ember vagyok.

Az eső persze esett akkor is.

— Ez a komisz eső — fakadt ki indulatosan — éppen most esik!

— Éppen most — hagytam rá — és pedig azért, mert én itt vagyok.

Mikor másodsor mentem hozzá, ismét esett. Ekkor már az én barátom is gyanakodni kezdett rám:

— Te, hallod, nem hordod te magaddal a felhőket? Egész idáig pompás idő és ine, már szakad a zápor.

Mosolyogtam. Aztán felvilágosítottam, hogy ez mindig így van. Én már nem esodálkozom rajta.

Fogadást ajánlott, hogy ha legközelebbi jövetelemkor is esni fog veszt.

Jó. Fogadtam. Mikor legközelebb lerándultam, természetesen ismét esett.

Ettől a naptól kezdve azon a vidéken híres ember lettem. Valóságos bálványként imádtak. Azt mondták, én vagyok a megtestesült áldás. Az utazni akarók pedig szidták, mint a bokrot.

— Bizonyosan megint erre jár az az akasztani való! — gondolták magukban.

Egyszer aztán sokáig nem volt eső. A vetések sárgulni kezdtek, az utakon arasznyira feltört a por, hanyó föld s ha szél kerekedett, ne adj isten utazni!

A levegő fűledt, meleg volt. Na most lesz Istenítélet — szentül meg voltak győződve. Valaki aztán kitalálta, hogy meg kellene hívni engemet, hátba viszek -egy kis esőt. Megkaptam a levelet. Egy jó barátom írta. „Esőre lenne szükség, nem jöhetnél erre mifelénk?”

Legyen — mondtam és elhatároztam, hogy délután vonatra ülök és leutazom. Magam is kíváncsi voltam arra, hogy valóban ilyen szép napos időben tudok-e esőt teremteni. Felültem a vonatra. Még mindig jól viselte magát az idő. Na gondoltam magamban — neked most alighanem — befellegzett mert nem látni még nagyító üveggel sem felhőt, de még csak akkorát sem, mint egy porazemecke. Ag

godalmasan tekintettem az égre. Mikor már közel jártam a határhoz, akkor kezdett ám csoportosulni

lyezettető hanyagság elkerülésére, s milliókat lehetne megtakarítani, miket eddig fürdőhelyeken költenek el. Mert Isten mindent adott az embereknek, ami életéhez és annak karbantartásához szükséges, csak érteni kell az isteni adományokat észszerűen hasznunkra fordítani.

A legtöbb bűnt saját egészségünk ellen télviz idején követünk el, amikor legtöbbszörre vagyunk lakóhelyiségünkre utalva, és amikor a szinleg szivtelen, fagyos télapó nem akarja vállalni a házi orvos szerepét, mint ezt teszi a nyár virágokkal, növényekkel bővelkedő gazdagságával, forrásaival, ózondus, illatos, egészséget lehelő levegőjével.

Alig egy pár hét és ismét kezdődik a fűtés ideje, melyet lakásainkban megfontolatlanul, egészségellenesen alkalmazunk. Épp mint ártalmas a hideg szobalevegő, annyira kártékony a tulságos meleg is. Kellemetlenül érezzük magunkat hideg, fűtetlen szobában, de még kellemetlenebbül a túlmelegben, hogy minden rossz kipárolgás a tüdőbe hatol, s innen a vérbe kerül. A betegségek legtöbbszörének kuforrása ez, s ezért a túlmeleg szobában rosszul, bágyadság érzelmé fog el bennünket.

Az emberi vér normális hőfoka körülbelül 37 c. és ezt a hőfokot nem szabad meg nem felelő fűtéssel alterálni, ha nem akarjuk kitenni magunkat betegségek, halál veszélyének. A szoba hőmérséklete ne térjen el a 18° c.-tól, több vagy kevesebb ártalmas és csak beteges hajlam kielégítésére szolgál. Öreg embereknek csekélységgel magasabb, apró gyermekeknek egy-két fokkal alacsonyabb lehet, de jelentékenyebb eltérést a szoba hőmérsékleténél nem szabad tűrni.

Legjobban kell vigyázni a kőszénfűtésnél és ahol a takarékosági elveket nem kell figyelembe venni, inkább jól kiszáradt fával kellene fűteni. Mert a fával való fűtéssel sok veszélyt kerülünk el, mely a kőszénfűtésnél nem ritka. Vannak emberek, kik nem tűrhetik a kőszénzapot, természetük nem bírja el az egészségtelen gázfejlődést, mely a tökéletlen elégetéstől keletkezik, ahelyett, hogy a gáz a füsttel együtt elszállana. Azért mellőzhetlen követelmény, hogy a kályha jól szeleljen, minél jobban szelel, annál inkább használ az egészségnek és hártja el a veszélyeket.

Rosszul szelelő kályhákban összegyülemlik a mérges gáz, ha ezt a gázt még ügyetlenség vagy gondatlanság folytán elzárják, úgy hogy az akadálytalanul fejlődhetik a lakásban, akkor halált okozhat vagy legalább is főfájást, szédülést, reszkést és általános bágyadságot idéz elő. Betegségek és balesetek elkerülése végett jó lesz a következő óvintézkedési szabályokat szem előtt tartani.

Ha befutunk, nyissuk ki az ablakokat, hogy friss levegő tóduljon a szobába és a tisztátlan levegő elszálljon.

A kályha repedéseit gondosan be kell tömni, mert ezeken át mérges gázok juthatnak a szobába.

A hamut vigyázatosan távolítsuk el, hogy por ne támadjon, amit legtöbbször figyelmen kívül hagynak.

A kályha csőveiből eltávolítandó a korom, tulságos fűtéstől óvakodjunk, a szoba hőmérséklete 18-20°c. közt maradjon.

nyugat felől néhány fekete folt. Felhő volt. Mikor leszálltam a vonatról, várt egy kocsi. Beleuletem.

— No uram bátyám — mondtam a kocsisnak — csapjon ám a lovak közé, mert mindjárt nyakon ver az eső.

A kocsisom hol rám nézett, hol az égre. Végre megszólalt.

— Eső? Azt mondta az ur, hogy eső lesz? No attól nem köll tartani, ha egy hétig vuszóm is.

De bizony mire egy félóraig haladtunk, már lehetett látni, hogy egy mérföldnyire besötétedett. A kocsisom megszólalt.

— Mit is mondott előbb az ur?

— Azt, hogy siessünk, mert utolér az eső.

Közibe vágott a lovainak, azután hátra tekintve szólt.

— Már esik is a főne ögye mög.

Mire célhoz értem, alighogy leszálltam a kocsi-ról, megerezt az eső szép öreg csöppök kopogtak a száraz földre. Hamarosan patakokban folyt a víz.

Az én embereim nem győztek bánulni. Levett kalappal jöttek hozzám. Hiába mondtam nekik, hogy ne süvegeljenek engem, nem hallgattak rám, csak áhitottak.

Azóta valahányszor eső kell nekik, irnak, én megyek és esik. Hallottam, hogy küldöttségileg akarják felkérni a földművelésügyi minisztert arra, hogy engem államköltségen nevezzen ki — felhőkormányzónak. Szép állás nyilik számomra, ha a földművelésügyi miniszternek is lesz bennem bizodalma.

Addig is azonban, míg ez megtörténik, mindenkinek szivesen szolgálom esővel, ha ez iránt hozzám fordul.

A friss szenet ne rakjuk az égő tömegre, hanem toljuk hátrább a tüzet és rakjuk a friss szenet előre.

A szoba levegőjének mindenkor kellő nedves-séget is kell tartalmaznia, a mit úgy érhetünk el, hogy vízzel telt edényeket helyezünk el a szobában, vagy az esetleg abban levő növényeket, virágokat naponta öntözzük; mindenekelőtt pedig gondoskodni kell, hogy lehetőleg sok és lehetőleg gyakran tiszta, friss levegő kerüljön lakóhelyiségünkbe, akkor a bacillusok tömegeinek kevesebb buvó helyük marad, ahol halált okozó csirákat lerakhatják.

Hirek.

Katonai szemle. Zeisberger József ezredes, a 18-ik honvédegyalozozred parancsnoka, esütörtökön szemlélt tartott a kőszegi honvédezállóal felett.

Házasság. Hannel László dr. püspöki gazdasági irodatiszt október hó 12-én kötött házasságot Szomor Annával Kőszegen. Tanuk voltak Niko-din i Henrik tábornok és Barna Kornél főhadnagy.

Eljegyzés. Campén Henrik délavasuti hivatalnok, eljegyezte Benedek Gizellát Kőszegről.

Hivatalos eskü. Mezihradszky Lajos, kit a vármegye főispánja tiszteletbeli szolgabíróvá nevezett ki, az alispán előtt letette a hivatalos esküt.

Athelyezés. Gresits Géza a kőszegi villamos központi telepüzevezetője, hasonminőségben Zólyombá helyeztetett át.

Jubiláló járásbíróági díjok. Glatz Frigyes a kőszegi kir. járásbírósnak díjnoka a napokban töltötte be hivatalnokoskodásának 25-ik esztendejét. Ezen alkalmából a járásbírósnak egész tisztikara egybegyűlt f. hó 12-én a járásbírósnak egyik termében a hova meghívták Glatzot is. A járásbírósnak vezetője Hannibal Mórisc szép beszédet intézett a jubilánshoz, méltatta annak fáradságtalan, buzgó munkásságát, mellyel egy negyedszázadon át feletteseinek megelégedését érdemelte ki; buzdította őt a további hasonló munkásságra, s egyben emléksorok kíséretében egy sorsjegyet adott át a tisztviselői kar nevében ajándékképpen Glatznak, a ki a nem várt kitüntetésért meghatótt szavakban mondott köszönetet.

Halálozás. Görcz József városunk tekintélyes polgára e hó 12-én életének 71-ik évében Kőszegen elhunyt. Temetése pénteken ment végbe nagy részvét mellett.

A rend. tanácsu városok kongresszusa Szombathelyen. Rendkívül nagy érdeklődés mellett vasárnap folyt le Szombathelyen a rendezett tanácsu városok polgármestereinek országos kongresszusa, a közművelődési ház nagytermében. A közgyűlést, — melyen a vidéki küldötteken kívül Ernuszt Kelemen és Széll Ignác belső titkos tanácsosok, Békásy István dr. főispán, Herbst Géza alispán, továbbá a város tisztviselői teljes számban megjelentek — Szentpály István dr. miskolci polgármester, az egyesület elnöke nyitotta meg lelkes beszéd kíséretében. Jelentette, hogy az egyesület megalakulása óta ez az ötödik kongresszus, melynek fontos teendőit vézolta ezután. A kongresszus jegyzőkönyvének vezetésére Lengyel Géza, Gyürky Ferenc és Kelner Géza kiküldötteket kérte folgeután az elnök, akinek javaslatára úgy a megjelent notabilitásoknak, mint Némethy Károly államtitkárnak, Hartl Sándor és Samassa József osztálytanácsosoknak és Széll K. belső titkos tanácsosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Széll Kálmán, akit szintén meghívtak a kongresszusra, táviratban mentette ki magát. A tanácsnak az egyesület működéséről szóló jelentését, valamint a számvizsgáló bizottság jelentését az 1909. év számadásairól és a tanács előterjesztését az 1911. évi költségvetés megállapítása iránt: vita nélkül tudomásul vették. Az egyesület ügyészül Boglár Zsivkó dr. volt nagyikindai polgármestert, a város mostani orsz. képviselőjét választották meg. A jövő évi rendes közgyűlés helyének és idejének a meghatározását az elnökségre bízták. Várhidy Lajos egyesületi titkár, a Városok Lapja szerkesztője, terjesztette ezután elő terjedelmes jelentését a városok államsegítéséről és a rendezett tanácsu városok tisztviselőinek fizetésrendesítéséről. Az alapos, gondos munkához Farkas Jenő felsőbányai polgármester, Kludik Gyula szolnoki polgármester, Moesáry Miklós ungvári tanácsos, Korbay Károly dr. zalaegerszegi, Lengyel György nagyenyedi, Wimmer Gy. esztergomi és Gombos Lajos dr. ceglédi polgármesterek szóltak hozzá, de a közgyűlés a tanács javaslatát változatlanul elfogadta. Ekkor felfüggesztették az ülést és a kongresszus tagjai bevonultak a muzeum egyik helyiségébe, ahol a város gazdag büffét állított fel. A kongresszus tagjai ezután a muzeum előtt lefényképez-tették magukat, majd folytatták a közgyűlést. Ujváry Ede dr. szombathelyi városi tanácsos ült ezután a fololvasó asztalhoz és élénk figyelem között olvasta fel a „a kőszegi választói jog és a virilizmus“ címet viselő gondos tanulmányát, amelyért hálás köszönetet szavaztak. De teljes elismerés illetti Ujváryt azért a valóban páratlan buzgóságért és ügyességért, a mellyel a kongresszust előkészítette és rendezte. Az egész dolog igazán olyan sikeresen és körültekintő módon volt rendezve, hogy a vendégek őszinte megelégedéssel távoztak s egy kellemesen eltöltött nap emlékeit vitték magukkal Szombathelyről. Horváth György dr. szombathelyi városi főjegyző ismertette ezután igen érdekesen Szombathely város rendezését és fejlődését, amit szintén élénk tetszéssel fogadtak

a kongresszus tagjai. A közgyűlés ezután véget ért és a kongresszus tagjai Kárpáti Kelemen igazgató vezetésével megtekintették a közművelődési ház gyűjteményeit, ami szintén tetszett a vendégeknek, úgy a mint elismeréssel nyilatkoztak általában a városban látottakról és tapasztaltakról. Délután két órakor bankett fejezte be a vidéki városok polgármestereinek nagyszerű országos kongresszusát. A lakoma a Sabária nagytermében folyt le kedélyes hangulatban. Az első felköszöntőt Szentpály István dr. miskolci polgármester mondta a királyra, amit állva hallgattak meg. Wimmer Imre esztergomi polgármester a vendégszerető városra, Brennel Tóbiás a vendégre és az országos kongresszus vezetőire, Mayerski Béla nyiregyházi polgármester a város lakosságára, Folgens Kornél iglói polgármester a város alispánjára és tisztikarára, Herbst Géza alispán Szombathely és az egyesület fejlődésére, Harrér Károly fővárosi tanácsjegyző a városok jövőndő boldogulására üritették poharukat. Nagy derűtséget keltett Gödri Ferenc sepsiszentgyörgyi polgármester szellemes felköszöntője, a melyben a belügyminiszterium, vármegye és város közt levő viszonyt figurázta ki ötletes szavakban. Felszólt még Várhidy Lajos dr. titkár is, mire négy órakor asztalbontás következett. A vendégek az öt órai vonattal utaztak el Szombathelyről. A vasúthoz Brenner Tóbiás polgármester vezetésével kikísérték őket a városi tisztviselői is teljes számban, amikor is a vendégek hálás szavakban mondtak köszönetet a szives vendéglátásért.

Lemondott az iparáról. Kers Wencel szódavizgyáros ezen üzletéről lemondott s az üzletet Plechl István és Török János vendéglősök vették át.

Lelekészválasztás karhatalom mellett. A mióta Borostyánkön megürült az ág. ev. lelkészi állás, a hívek pártokra szakadtak. A lelekészválasztás már egy ízben ki volt tűzve, de a hívek ekkor valóságos zendülést támasztottak, úgy hogy választó gyűlés feloszlott. A felsőlövői esperes most új választást tűzött ki október 18-ikára, s hogy azon a közrendet biztosítsa, karhatalom kirendelését kérte a kőszegi főszolgabírósnaktól. A főszolgabíró csendőrséget rendelt ki a borostyánkői lelekészválasztásra.

Rendkívüli közgyűlés volt tegnap délután, melyet 34 képviselő aláírására hívott egybe a polgármester. A közgyűlés, mely fél hét órakor ért végett dr. Stúr Lajos indítványára elhatározta, hogy az aszfalt munkálatok ellenőrzésére a tanács mellé 7 tagu bizottságot választ, melynek tagjai lettek: dr. Stúr Lajos, dr. Szemző Sándor, Freyberger Sándor, Zerthofer Mihály, Kirchknopf Mihály, Grosinger Ferenc és August Imre. Egyben elhatározták, hogy állandó ellenőrző szakközeget alkalmaznak. A közgyűlés igen látogatott és élénk lefolyásu volt.

Megfelebbezett körorvos választás. A dr. Windholz Zsigmond lemondása folytán megüresedett rohonci körorvosi állást f. hó 6-án töltötték be, s ez alkalommal dr. Bruckmayer Ferenc választottat meg dr. Szentpéteri Kálmán szenteleki körorvossal szemben 1 szótöbbséggel. Mint értesülünk Szentpéteri nem nyugszik bele a választásba, — s azon alapon, hogy a törvényhatósági kiküldöttek között 2 oly tag is volt) akik nem törvényhatósági bizottsági tagok, s így a választás törvényellenes, — a megejtett választás megsemmisítése végett felebbezéssel él, aminek következtében a választás bizonyára meg is fog semmisíttetni.

Hazvétel. A kőszegi ált. takarékpénztár 22 ezer koronáért megvásárolta Kühn Lajos Király utcai házát.

Tejvizsgálat volt a múlt héten a kőszegi piacon, mely alkalommal 80 elárusító tejből vettek mintát. A vegyvizsgáló értesíti most a rendőrhatalóságot, hogy a tejet mind kifogástalannak találta. Mégis csak használt a hathatós ellenőrzés és büntetés, úgy hogy végre kifogástalan tej kerül a kőszegi piacra.

Szüret Rohoncon. A rohonci hegyek szőlőtermése is olyan, mint az ország többi helyein. Szüret bizony igen silány lesz. Hivatalosan jövő kedden vagyis október 18-án veszi kezdetét a szüret.

Mérvizsgálat. A minden évben szokásos mérvizsgálatot szerdán tartották meg. Fuchs János vendéglős három ménlovat, Ostör László kiscsömötei vendéglős négy ménlovat vezetett elő a vizsgálatra. A vizsgáló bizottság Fuchs János mind a három ménjének adott igazolványt. Ostör László ménjei közül csak kettőt találtak alkalmasnak.

Az 1848-49-iki szabadságharc története. Előadás vetített képekkel, az aradi vértanuk kápolnája javára. Vágó B., rendkívül érdekes és tanulságos előadást rendez e hó 16-án vasárnap a „Mulató“ termében. Az 1848-49-ik szabadságharc történetét mutatja be vonzó, egyszerű felolvasás keretében s az Uránia szerű előadás alatt 224 művészi kivitelű színesen vetített képben ismerteti meg a szabadságharc legérdekesebb eseményeit, főbb szereplőit és véres csatáit a közönséggel. Az ilyen előadások iránt, a melyek nemcsak oktatva szórakoztatók, hanem valósággal szívet-lelket nemesítők is, városunk közönsége mindig lelkesedett. Bizonyára ki fogja venni részét a lelkesedésből most is, amikor ilyen kiváló alkalma nyilik arra, hogy a magyar történelem egyik legdicsebb korszakának, az 1848-49-iki szabadságharcnak eseményeit nemcsak érdekes előadásban, hanem egykoru metszetek után készült, gyönyörűen kidolgozott, vetített képek révén is megismerheti. Hisszük, hogy Kőszeg város hazafias közönsége is lelkesedni fog a valóban művészi dologért. A tiszta jövedelem az aradi 13 vértanuk vesztőhelyére építendő kápolna javára fordítatik. Jegyek előre vált-hatók Róth Jenő papirkereskedésben.

Vásár. Kőszegen hétfőn országos kirakodó és állatvásár lesz.

A soproni baromfi-vásár elhalasztása Míután ez év október hó második felében több tenyészaromfi kiállítás lesz rendezve és a kiállítók a Wiener és Szegedi kiállításra is részt kívánják venni, elhatározták a Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete, hogy az október hó 23-25-én Sopronban tervezett baromfi kiállítást a jövő évre halasztják el. Ez által az egyesület úgy a tenyésztő kiállítók valamint a többi kiállítások rendezősége kívánságának eleget tesz.

Feladás. A városi pénztárban búkkdorong 2 K. 75 fillérért, búkkbotfa rakásonként 3. K. 50 fillérért váltható.

A cognac mint széplítő szer. Margit olasz királyné tudvaleg a legszebb uralkodónk egyike Európában, arabokra rendkívül tiszta és csodálatosan lágy és sima. Az osztrák-magyar nagykövetség attaséja nemrég bókot mondott erre nézve a királynénak, aki mosolygva azt felelte, hogy arca üdeségét egy földijének, az Esterházy cognacnak — mely tiszta bordestilátum — köszönheti, amelyet rendszerint este lefekvés előtt szokott használni. Oh felség, mondotta erre a diplomata, ez a dolog nagyon meglep engem, mert szép honfitársnőimtől mindig azt hallottam, hogy semmi sem rontja meg úgy és teszi olyan keménnyé a bőrt, mint az alkohol. Meglehet, felelte a királyné, de én az Esterházy cognac-kal nem az arcomat, hanem a torkomat nedvesítem.

Somlyói, Bársonyosi, Sági és Kőhegy-Szilványi csemege borok a Pannonhalmi főpátsági pincéből kaphatók

Schaar József
csemege és borkereskedőnél,
Kőszegen.

Közgazdaság.

Őszi rozs termelése.

Gabona féleink s így a rozs termés eredményét sem egyedül az időjárási viszonyok befolyásolják, miként azt a legtöbb gazda hiszi, hanem számtalan apró körülmény is, amelyre bizony nagyon sok gazda egyáltalában nincs tekintettel, sőt nem is tudja, hogy melyek azok a körülmények, amelyeket megfigyelnie kellene.

A rozs terméseredményére elhatározó befolyással van mindenek előtt az, hogy a talaj melybe rozsot vetünk, jól meg legyen ülepedve. Legalább 20-85 nap, de főleg laza talajon 5-6 hét is szükséges a talaj megülepedésére, a mi nélkül a rozs jó termés sohasem fog adhatni. A talaj ezen megülepedését azonban ma már mesterségesen és rövidesen lehet elérni a Campell-féle talajtömörítővel, a mellyel én kétszer járatom meg idén azon homok talajokat, a melyekbe rozsot szándékozom vetni.

A rozs alá nem szükséges háromszor szántani, sőt különösen homok talajakon kárára van, ha a kelleténél többször szántottunk, ezért is homok talajokban ha azok sincsenek eltarackosodva, elegendő egyszer szántani, mert az is megadja a rozs által megkívánt porhanyóságot a talajnak, hanem csupán abban az esetben, ha a szántást nagyon korán eszközöltük, s annak folytán a talaj némileg elgyomosodott, társzátassuk, tömörítsük, boronáljuk azt vetés előtt. Ha pedig burgonya után akarunk rozsot vetni, a mi csak nagyon korán érő burgonya után tanácsos, akkor könnyű talajon nem is kell szántani, hanem csak megtársázni, vagy megextirpálni, azután tömöríteni, vagy csak megboronálni. A talaj megülepedése akár természetes, akár mesterségesen uton a tömörítő segítségével, nagyon fontos dolog, a mit figyelmen kívül hagyni semmi esetre sem szabad.

Rozs alá istálló trágyával sohase trágyázunk, hanem csakis előveteménye alá. Az egészen friss trágya mindig ártalmára van a rozsnek, már csak azért is, mert a talaj nem tud kellőleg megülepedni. A mi viszonyaink között kötött talajakon legjobb rozs alá műtrágyát alkalmazni. Leginkább a foszfor-sav trágyát, a szuperfoszfátot hálálja meg s a legtöbb esetben kizárólag szuperfoszfát trágyázásnál is jelentékeny termés többletet lehet elérni. Minél lazább szerkezetű azonban a talaj, annál kevésbé lehet a foszfor-sav trágyától kedvező eredményt várni, mert az ilyen talajok nitrogén és különösen káliumban is hiányt szenvednek. Ezért is homok talajakon mindig káli szuperfoszfátot használunk, a mivel bizonyára jó eredményeket fogunk elérni abban az esetben, ha a homok nitrogénben nem szegény, vagyis ha előzőleg zöld trágyával láttuk el a talajt, vagy ha zöld trágya helyett a bár kevésbé hatékony Chilisalótromot használtuk. Homok talajakon

kétségen kívül a zöld trágyával kombinált káli foszfor trágyázás helyén való, mert ilyen módon könnyen megháromszorozhatjuk a homok talajok termés átlagait. A zöld trágya azért is nagyon ajánlatos, mert általa a homok talajok fizikai szerkezetét is javítjuk, s vízfogatóságát is növeljük. Példák és kísérletek bizonyítják, hogy a káli foszforral kombinált zöld trágyázás megháromszorozta, sőt nem egy helyen megnégyesezte a termést. Ilyen esetekben a műtrágyát zöld trágya alá célszerű adni és pedig 100-125 kg. szuperfoszfát és 60-100 kg. 40 percentes kálit.

Az elmondottakon kívül nagyon fontos dolog az elvetendő mag helyes megválasztása. Homok talajakra a nyereség jobb gazdaságiából szerezzünk vetőmagot, ez hozzá lévén szokva a legvékonyabb homokhoz, tehát gyenge homok talajakon is jó termést biztosít. A valamivel jobb termő homokra használunk montagnei rozst. Szt. István rozst azonban vetésre ne használjunk, mert nagyon könnyen kifagy. A vetés idejét ne halasszuk későre, mert a rozsnak még ősszel meg kell bokrosodni. Nálunk a rozs vetések ideje általában szeptember hó: gyengébb homok talajakon szeptember első fele, valamivel erősebb talajakon szeptember második fele, vagy október eleje. Ezeknek figyelembe vételével és végrehajtásával rozs terméseinket nagyban fokozhatjuk.

A zöldtrágyázás jelentősége hazánkban.

Zöld trágyának nevezzük azon pillangós virágú növényt, a melyet ha kifejlődött, nem kaszálunk le takarmánynak, hanem alászántunk trágyának. Ezen pillangós virágú növényeknek a minők a here félék, búkkony félék, stb. más növényekkel szemben az a sajátosságuk van, hogy nitrogént kotnek le a levegőből, s így a mikor alászántjuk, a talajból elvont tápláló anyagokon felül meg azt a nitrogén mennyiséget is eljuttatjuk a talajba, a melyet a pillangós virágú növény a levegőből kötött le. A zöld trágya tehát nitrogén trágya, a mely azonban a talaj fizikai szerkezetét javítja.

Hazánkban a zöld trágyázást a legújabb idő-kig alig ismerték, ellenben a külföldön széltében, hosszában használják. Pedig hazánkban már eddig is rendkívül nagy eredményeket értek el segítségével. Így pl. Albert-Irsán a trágyázatlan rozs adott kat. holdanként 26 keresztet és 680 kg. szem termést. Káli foszfátal trágyázott zöld trágya után adott ugyanolyan sivar homok 43 keresztet és 1300 kg. szem termést, vagyis a termés éppen megkétszereződött.

Soltan a legrosszabb sivo homok adott a trágyázatlan kat. holdon 10 keresztet és 316 kg. rozst. A káli-foszfat és zöld trágyával trágyázott adott 21 keresztet és 790 kg. rozst, tehát több mint kétszeres termést.

Győr-Hecsen a trágyázatlan homok adott 18 keresztet és 520 kg. rozst. A káli foszfát és zöld trágyával ellátott adott 36 keresztet és 1780 kg. rozst, tehát több mint háromszoros termést.

Idézhetnénk még száz és száz példát, hiszen nem szenved kétséget, hogy a dusan trágyázott talaj dus terméseket ad; a zöld trágyával pedig teljesen pótolhatjuk az istálló trágyát, ha vele egyidejűleg foszfort és kálit is juttatunk a talajba, mert a zöld trágya csak nitrogén trágya, holott nagy termések elérése céljából nitrogénen kívül okvetlenül kell foszfort és kálit is a talajba juttatni.

A tavaszi búkkony, a homoki borsó, a lapos magu fehér csillagfürt, a nyul szapuka stb. pillangós virágú növény, megannyi alkalmas zöld trágya. A legsivárabb futó homokra azonban az őszi vete-ményül legdrágább szőszös búkkonyt lehet ajánlani, mert a sivar homokot ez bírja a legjobban, s ez az a növény, a mely a hideg talajban sem szünik meg fejlődni, s így azután áprilisban mint derékig érő zöld trágya szántható alá, utána pedig kitűnő burgonya, kukorica, vagy esetleg zab termésre számíthatunk.

Kívánatos volna, hogy a zöld trágyázási mód különösen homok talajainkon minél általánosabban elterjedjen, mert egyedül ezzel az eljárással lehet a homok talaj termés átlagait megkétszerezni, pedig nálunk, a hol a homoki szántóföldek mennyiségek b. négy millió katastrális holdra tehető, ez országos jelentőségű, fontos dolog.

Kőszegen kapható Róth Sándor nál.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” véd-
jeggyel!

Mindazoknak, kik édes anyám elhunytával alkalmával jóleső részvétükkel enyhítették fájdalmunkat, családom nevében ez uton is hálás köszönetemet fejezem ki.

Chernel István.

Dr. Bárdi Ferenc szombathelyi kir. közjegyzőtől.
46/H. 1910. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott a szombathelyi kir. járásbíróság 1910. Ö. 28. számú megbízása folytán ezennel közhírré teszem, hogy Szombathelyen elhalt Witzeneuthner Nándor hagyatékához tartozó: három darab közégi általános takarékpénztári részvényt.

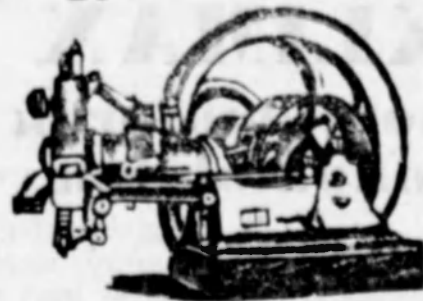
Szombathelyen Belsikátor 1. szám alatt lévő hivatalos helyiségben folyó évi október 25-én d. u. 3 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladni fogom.

Kikiáltási ár 1200 kor., s ezen alul a részvények eladatni nem loznak.

Szombathely, 1910. október hó 14.

Dr. Bárdi Ferencz
kir. közjegyző.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
Németország egyik legrégebb és
— legnagyobb motorgyára —

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin, Nyersolaj, Gáz, Petroleum-motorokat és lokomobilokat — valamint Szilvógázmotorokat.

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges leíró
óránként 1 fillérbe kerül.
Vezérképviselet:

Gellert Ignác és Tarsa
Budapest, Teréz körút 11 — Telefon 12 91
L. gmeszebbmenő jóállású — Kedves Biztosít feltételek

A n. é. közönség b. figyelmébe.

Tudomására adjuk a m. t. közönségnek, hogy az eddig előállított házi kenyéren kívül a mai naptól fogva a m. t. közönség kívánatára jó minőségű

rozskenyeret

is fogunk sütni, mely ugy minőségre mint sulyra nézve felülmúlja az eddig forgalomba hozott kenyeret. Kiváló tisztelettel

néhány közzei sütőmester.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

a Réthy-fele pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

dyg E oboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-felet fogadjunk el!

Ne féljen a kolerától!

mert egy palack

„Fiume Cognac Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat

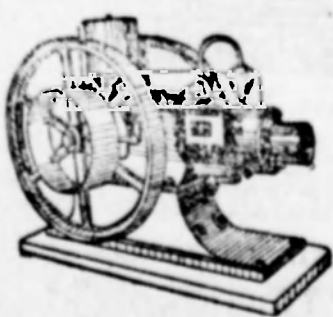
biztos hatású ovószert a fiumei „ADRIATICA“

Cognac-lepároló Részvénytársaság kitűnőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csamegekereskedésben.

KLIMAX

nyersolaj-motorok és lokomobilok

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély!

sem pénzügyi ellenőrzés. — Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA
Budapest :: Wien :: Hamburg
motorgyár

Wien, XIX/6, Heiligenstädterstrasse 83.

— Magyarországi mintaraktár és iroda: —
Budapest, Szabadság-tér 17. sz. (Tőzsde palota)

Siremlékek

granit, márvány és műkőből 15 K-tól felfelé.

Sirkeretek műkőből stb.

Zerthofer Mihály-nál
Kőszeg.

Őszi trágyázás.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Valódi védjegyű

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb phosphorsavas műtrágya!

Csak akkor ha ilyen van és ólomzár

valódi zsákban eredeti van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken, Berlin
vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy ut 49.

Olcsó kölcsönök

Váltókra: 2-3 aláírással üzleti és magánváltókat a legalacsonyabb kamatláb mellett számítolunk le.

Jelzálogra: Földbirtokokra és házakra kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett folyósítunk. Magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökbe változtatunk. (convertálunk.)

Értékpapírokra: Állami és magán papírokra kedvező feltételek mellett zálog (lombard) kölcsönöket nyújtunk.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 755. sz.
Strucz szálloda mellett.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén-hevízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére Török-, kő- és márványfürdők; hőlég- szónsav- és villamosvíz-fürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csuzos bántalmánál és idegbaok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben a altesti panaszoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid keez és jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az Igazgatóval.

MAGYARÁZAT.

Hogy mennyire köztudomású az a tény, hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb ovószert az

ESTERHÁZY-COGNAC

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás.

Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az Esterházy cognacgyár két Egrot-féle főzőkészüléke

1,752.000 liter bor

termő képességet foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzenek a

kolera ellen.

Ez a magyarázata a rendkívüli nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda:

BUDAPEST, V., Csáky-u. 14.

„Keil-Lakk“-nál jobb más ninesen Asszony mondja: ez a kin sem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok más belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Aító, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,
Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kertiburort fessük zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

**Unger József cég-nél
Kőszegen.**

Szombathely: Kaiser Lajos.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult házisszer, mely már sok év óta legjobb bedorzosolnak bizonyult kozmikummal, csuszál és meghűlésekkel.

Figyelmeltetés. Silány bannitványok miatt bevásárlákor orvotnak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter céggyártással ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegkőből K-80, K 1.40 és K 2.- és ugyancsak minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerárban az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.